

BURNOS HIGIENISTO RENGIMO STANDARTAS

Profesinio išsilavinimo lygis – penktasis

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA
LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

BURNOS HIGIENISTO RENGIMO STANDARTAS

Profesinio išsilavinimo lygis – penktasis

Vilnius, 2008

KURKIME ATEITĮ DRAUGE!

*Parengta Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos lėšomis,
įgyvendinant projektą Nr. BPD2004-ESF-2.4.0-01-04/0156
„Nacionalinės profesinio rengimo standartų sistemos plėtra“*

*Standarto rengimą koordinavo Profesinio mokymo metodikos
centro Standartų ir mokymo programų skyrius*

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir
Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro
2008 m. birželio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-1872/A1-209

BURNOS HIGIENISTO RENGIMO STANDARTAS

I. PROFESINIO RENGIMO STANDARTO REKVIZITAI

1. Profesinio išsilavinimo lygis – penktasis.
2. Valstybinis kodas – S572404.
3. Suteikiama kvalifikacija – burnos higienistas.
4. Bazinis išsilavinimas – vidurinis.

II. PROFESINIO RENGIMO STANDARTO TURINYS

5. Trumpas profesinės veiklos aprašymas:

5.1. Burnos higienisto rengimo standartas (toliau – Standartas) parengtas atsižvelgiant į darbo rinkos pokyčius, Standarto rengimo darbo grupės atliktus kvalifikacijų tyrimo rezultatus bei remiantis kitų šalių patirtimi. Šis Standartas – pagrindas penktojo profesinio išsilavinimo lygio studijų programai rengti.

5.2. Standartas apibrėžia minimalius burnos higienisto rengimo reikalavimus darbui šiose pagrindinėse veiklos srityse: darbo vietos organizavimas; burnos priežiūros paslaugų teikimas pacientui; dalyvavimas sveikatos stiprinimo veikloje.

5.3. Burnos higienistas dirba visų lygių asmens sveikatos priežiūros įstaigose, turinčiose įstaigos asmens sveikatos priežiūros ar odontologinės priežiūros, ar burnos priežiūros licencijas bei kitose įstaigose, siekiant užtikrinti burnos sveikatą.

5.4. Burnos higienistas teikia pacientui dantų ir burnos priežiūros paslaugas, atlieka profesionalią burnos higieną, dirba su dentaliniu rentgeno diagnostikos aparatu, vertina dentalines rentgenogramas, laikosi darbo aplinkos ir naudojamų priemonių higienos reikalavimų. Jis dalyvauja kuriant įvairias sveikatos gerinimo ir stiprinimo programas, gali įdiegti naujus burnos ir dantų ligų profilaktikos metodus; konsultuoja, kaip išsaugoti sveikus dantis ar prižiūrėti dantų protezus bei savarankiškai sprendžia iškilusias burnos sveikatos problemas.

5.5. Burnos higienistui reikalingos šios asmeninės savybės: komunikabilumas, kruopštumas, sąžiningumas, dėmesingumas, darbštumas, humaniškumas.

6. Burnos higienisto tikslas – teikti burnos priežiūros paslaugas pacientams ir konsultuoti.

7. Burnos higienisto veiklos sritys, kompetencijos pateikiamos Standarto 1 priede.

8. Burnos higienisto kompetencijų ribos, studijų tikslai, kompetencijų vertinimas pateikiami Standarto 2 priede.

9. Sėkmingam burnos higienisto darbui reikalingi šie bendrieji gebėjimai:

- 9.1. atsakingumas;
 - 9.2. organizuotumas;
 - 9.3. kūrybiškumas;
 - 9.4. savarankiškumas priimant sprendimus;
 - 9.5. kolektyvinis darbas;
 - 9.6. taktiškumas;
 - 9.7. matematinis raštingumas;
 - 9.8. kompiuterinis raštingumas.
 10. Baigiamasis kvalifikacijos vertinimas:
 - 10.1. Burnos higienisto kvalifikacija suteikiama studentui, baigusiam visą studijų programą, įgijusiam Standarte apibrėžtas kompetencijas ir gavusiam teigiamą baigiamąjį kvalifikacijos įvertinimą.
 - 10.2. Vadovaujantis Standarte įvardytais kompetencijų vertinimo kriterijais tikrinamos ir įvertinamos:
 - 10.2.1. studijų procese – visos Standarte apibrėžtos kompetencijos;
 - 10.2.2. baigiamojo kvalifikacijos vertinimo metu – pasirinktos kompetencijos.
 - 10.3. Baigiamojo kvalifikacijos vertinimo organizavimą ir vykdymą, dokumentų išdavimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija.
-

BURNOS HIGIENISTO VEIKLOS SRITYS IR KOMPETENCIJOS

Veiklos sritys	Kompetencijos
1. Darbo vietos organizavimas	1.1. Įrengti ir prižiūrėti darbo vietą 1.2. Parinkti ir taikyti burnos higienos ir kitas odontologines medžiagas, instrumentus, įrenginius
2. Burnos priežiūros paslaugų teikimas pacientui	2.1. Įvertinti paciento bendrąją, burnos ir dantų būklę 2.2. Atpažinti burnos ir dantų ligas 2.3. Atlikti burnos priežiūros procedūras 2.4. Teikti būtinąją medicinos pagalbą 2.5. Padaryti, išryškinti ir įvertinti dantų rentgenogramą
3. Dalyvavimas sveikatos stiprinimo veikloje	3.1. Mokyti ir konsultuoti klientus/pacientus sveikos gyvensenos, burnos priežiūros 3.2. Organizuoti ir vykdyti epidemiologinius tyrimus

BURNOS HIGIENISTO KOMPETENCIJŲ RIBOS, STUDIJŲ TIKSLAI IR KOMPETENCIJŲ VERTINIMAS

Veiklos sritys	Kompetencijų apibūdinimas		Studijų tikslai	Kompetencijų vertinimas
	kompetencijos	kompetencijų ribos		
1. Darbo vietos organizavimas	1.1. Įrengti ir prižiūrėti darbo vietą	Teisės aktai ir norminiai dokumentai. Įrenginiai: seilių ir dulkių siurbimo sistema, sukimo sistemos, polimerizacijos lempos, burnos irigatoriai. Rankų, paviršių, instrumentų dezinfektantai. Sterilizatoriai. Vakcinacijos schema. Užkrečiamosios ligos.	1.1.1. Įrengti burnos higienisto kabinetą 1.1.2. Dirbti su odontologiniais įrenginiais 1.1.3. Žinoti aseptikos ir antiseptikos reikalavimus 1.1.4. Taikyti medicinos normas, įstatymus bei kitus norminius dokumentus, reglamentuojančius darbo vietą, aplinką ir sąlygas	Apibūdintas darbo vietos įrengimas. Pademonstruotas darbas su įrenginiais. Įvertinta darbo sauga pateiktoje situacijoje. Išvardyti reikalavimai burnos priežiūros paslaugas teikiančios įstaigos veiklai. Paruošta darbo vieta laikantis aseptikos ir antiseptikos reikalavimų.
	1.2. Parinkti ir taikyti burnos higienos ir kitas odontologines medžiagas, instrumentus, įrenginius	Medikamentai: priešuždegiminiai, analgetikai, antimikrobiniai, centrinę nervų sistemą veikiančios. Diagnostiniai instrumentai. Akmenims šalinti skirti instrumentai. Alginatas. Gipsas. Atspaudiniai šaukštai. Mašininis instrumentų aštrinimo įrenginys. Natūralus ir sintetiniai aštrinimo akmenys.	1.2.1. Parinkti ir taikyti instrumentus, įrenginius, skirtus mineralizuotam ir neminerizuotam dantų apnašui šalinti 1.2.2. Išmanyti svarbiausias vaistų grupes, jų poveikį atskiroms organų sistemoms ir organams 1.2.3. Dirbti su alginatinėmis atspaudinėmis medžiagomis ir lieti gipsinius modelius 1.2.4. Aštrinti akmenimis šalinti naudojamus instrumentus 1.2.5. Pažinti odontologines medžiagas ir skirtingų odontologų specialistų naudojamus instrumentus	Pasirinkti ir pritaikyti instrumentai bei priemonės konkrečiam pacientui. Išštrinti instrumentai. Nuimtas alginatinis atspaupas bei išlietas gipsinis modelis. Išskirtos vaistų grupės ir jų poveikis atskiroms organų sistemoms ir organams. Atrinktos odontologinės medžiagos ir instrumentai pagal pateiktą situaciją.

Veiklos sritys	Kompetencijų apibūdinimas		Studijų tikslai	Kompetencijų vertinimas
	kompetencijos	kompetencijų ribos		
2. Burnos priežiūros paslaugų teikimas pacientui	2.1. Įvertinti paciento bendrąją, burnos ir dantų būklę	<p>Ėduonies intensyvumo ir paplitimo vertinimas.</p> <p>Periodonto būklės vertinimo indeksai.</p> <p>Burnos higienos vertinimo indeksai.</p> <p>Išorinis ir vidinis burnos tyrimas.</p> <p>Gyvybinių funkcijų normos.</p>	2.1.1. Žinoti dažniausiai pasitaikančių organizmo sistemų ligų simptomus, plitimo būdus ir galimas komplikacijas	Įvertinta paciento burnos, dantų ir periodonto būklė. Apibūdintas paciento gyvybinės funkcijos.
			2.1.2. Nustatyti burnos higienos ir periodonto būklės vertinimo indeksus	
			2.1.3. Tirti paciento veidą ir burnos ertmę	
			2.1.4. Išmanyti paciento pagrindinių gyvybinių funkcijų normą ir patologiją	
	2.1.5. Bendradarbiauti su gydytoju odontologu ir kitais specialistais			
	2.2. Atpažinti burnos ir dantų ligas	Diagnozuoti: ėduonį (kariesa), nekariozines dantų ligas, sąkandžio anomalijas, gingivitą ir periodontitą	2.2.1. Išmanyti bendrąją žmogaus, burnos ir dantų anatomiją, fiziologiją, patologiją 2.2.2. Pažinti labiausiai paplitusias burnos ir dantų ligas 2.2.3. Žinoti ėduonies ir periodonto ligų atsiradimo priežastis	Apibūdintos ėduonies ir periodonto ligų atsiradimo priežastys. Išspręstos pateiktos klinikinės situacijos.
	2.3. Atlikti burnos priežiūros procedūras	Plombų ir dantų paviršių poliravimas: poliravimo pastos, gumytės, šepetėliai, diskeliai, juostelės. Poliravimas oro abrazyjos būdu. Išorinis dantų balinimas. Nuskausminimo būdai: aplikacinė nejautra, infiltracinė nejautra, laidinė nejautra, inraligamentinė nejautra. Psichoprofilaktikos metodai. Burnos ir dantų ligų profilaktikos priemonės: burnos ertmės irigacija, dantenuų masažas, fluoro lakai, geliai,	2.3.1. Poliruoti dantų ir plombų paviršius koreguojant dantų spalvos pokyčius 2.3.2. Žinoti skausmo sąvoką, funkcinius poslinkius organizme, žalojanti skausmo poveikį 2.3.3. Atlikti psichoprofilaktiką ligonio baimei, vidinei įtampai, stresinei situacijai susvelninti 2.3.4. Taikyti infiltracinio ir aplikacinio nuskausminimo metodus	Nupoliruoti dantų ir plombų paviršiai. Atlikti vietiniai nuskausminimo metodai. Atlikta burnos ertmės irigacija. Pašalintas viršdanteninis ir podanteninis apnašas su instrumentais bei skaleriu, nupoliruoti dantų ir plombų paviršiai. Atliktos fluoro junginių aplikacijos.

Veiklos sritys	Kompetencijų apibūdinimas		Studijų tikslai	Kompetencijų vertinimas
	kompetencijos	kompetencijų ribos		
		tirpalai, silantinės medžiagos. Diagnozavus vidutinio sunkumo periodontitą būtina periodontologo konsultacija. Viršdanteninių ir podanteninių apnašų šalinimas.	2.3.5. Pašalinti virš ir po dantenomis esančius akmenis 2.3.6. Taikyti burnos ir dantų ligų profilaktikos priemones įvairioms gyventojų grupėms	
	2.4. Teikti būtinąją medicinos pagalbą	Būtinąją pagalbą nelaimingų atsitikimų atvejais, apalpus, ištikus šokui, anafilaksinio šoko metu. Gyvybinių funkcijų vertinimo schemas.	2.4.1. Išmanyti būtinosios pagalbos pagrindus 2.4.2. Atpažinti ir įvertinti pagrindinius gyvybinių funkcijų sutrikimų požymius 2.4.3. Teikti būtinąją pagalbą komplikacijų, nelaimingų atsitikimų atvejais	Įvertintos gyvybinės funkcijos. Apibūdintas anafilaksinio šoko, skubios pagalbos algoritmas. Imituotas būtinosios pagalbos teikimas.
	2.5. Padaryti, išryškinti ir įvertinti dantų rentgenogramą	Dentalinis rentgeno diagnostikos aparatas. HN:33. Ryškalai. Fiksažas. Dentalinės ir panoraminės rentgenogramos.	2.5.1. Dirbti su dentaliniais rentgeno diagnostikos aparatais 2.5.2. Atlikti dantų rentgenogramą skirtingomis technikomis 2.5.3. Skirti dantų rentgenogramoje sveiką dantį ir jį supančius audinius nuo pažeistųjų	Atlikta padarytos dentalinės rentgenogramos analizė
3. Dalyvavimas sveikatos stiprinimo veikloje	3.1. Mokyti ir konsultuoti klientus/pacientus sveikos gyvensenos, burnos priežiūros	Odontologinių ligų profilaktikos metodai. Odontologinių ligų rizikos veiksniai. Paveldimų ligų diferencinė diagnostika. Burnos priežiūros priemonės: dantų valymo metodai; dantų šepetėliai; dantų pastos; burnos skalavimo tirpalai; tarpdancių valymo priemonės.	3.1.1. Žinoti veiksnius, užtikrinančius burnos ertmės organų sveikatą 3.1.2. Žinoti ir mokėti įvertinti ligų, rizikos veiksnius bei paveldėjimą ir žalingų prociū įtaką sveikatai 3.1.3. Mokyti gyventojus sveikos gyvensenos 3.1.4. Parinkti burnos priežiūros priemones ir metodus 3.1.5. Kurti odontologinių ligų profilaktikos programas	Apibūdinti veiksniai, užtikrinantys burnos ertmės organų sveikatą. Aprašyti rizikos veiksniai, turintys įtakos žmogaus sveikatai. Parinktos burnos priežiūros priemonės. Apibūdinti profilaktikos programų rengimo struktūriniai elementai.

Veiklos sritys	Kompetencijų apibūdinimas		Studijų tikslai	Kompetencijų vertinimas
	kompetencijos	kompetencijų ribos		
	3.2. Organizuoti ir vykdyti epidemiologinius tyrimus	Dantų eduonies paplitimo ir intensyvumo rodikliai. Epidemiologinių tyrimų rūšys. Taikomųjų mokslinių tyrimų struktūra. Burnos higienos vertinimo indeksai. Periodonto būklės vertinimo indeksai.	3.2.1. Išmanyti burnos ir dantų ligų paplitimą, intensyvumą, jų priklausomybę nuo įvairių veiksnių 3.2.2. Žinoti epidemiologinių tyrimų organizavimo principus 3.2.3. Parengti taikomąjį tiriamąjį darbą	Pasirinkta ir apibūdinta epidemiologinio tyrimo rūšis pagal nagrinėjamą problemą

Spausdino UAB „JUDEX“
Europos pr. 122, LT-46351 Kaunas
Tel./faks. (8~37) 34 12 46
www.judex.lt
Tiražas – 100 vnt. Užsakymo Nr. 7607

Išleido

PROFESINIO
MOKYMO
METODIKOS
CENTRAS

www.pmmc.lt